

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any II.—TARRAGONA, 18 Octubre de 1914.—Núm. 65.

Unió Catalanista

Secció oficial.

S'ha remés al President de la Mancomunitat de Catalunya, el document que reproduïm a continuació:

Excel·lentíssim Senyor:

Les entitats que per acord de ses respectives juntes de govern sotscriuen aquest document, tenen l'honor de dirigir se a aqueixa corporació popular que Vos teniu l'envejable sòrt de presidir, pregan li se vulga fixar amb la disposició recentment dictada per l'actual ministre de Foment de l'Estat espanyol que ordena se celebrin a Madrid els examens, que abans eren celebrats en les respectives regions, d'ingrés al cos de sobrestants d'obres públiques, lo qual lleva d'una manera indirecta un medi de millorament no sols als obrers de nostra terra, sinó als obrers de totes les de marcacions apartades de la capital dels dominis de l'Estat—ja que está en l'ànim de tothom desconfiar de la possibilitat de que cap obrer de Catalunya, de Valencia o de Mallorca pugui acudir pel seu esforç econòmic a tals examens. Es més. Ara no s'haurà de justificar l'ofici del espirant. Amb lo que al nostre entendre, a la classe obrera se li fa perdre d'una manera directa, una preferència milloradora que li era pròpia; puix les anteriors convocatories foren especials per a obrers.

Per tot çò dit, declarem davant d'aquesta corporació nostrada, que'ns faria honor i plaer a totes i a cada una de les entitats que sotscriuen, i adhuc, creiem fora a satisfacció de tots els Catalans que n'haguessin esment, que la Mancomunitat de Catalunya volguessa interessar-se en aquest assumpte, estudiant-lo tècnicament com aqueixa corporació que Vos presidiu sab estudiar, i, jatsia per mediació dels Diputats a Corts, jatsia directament, fessa arribat la valiosa i docta opinió de la més alta magistratura catalana aprop del Governament de l'Estat espanyol i evidenciant l'error que tal disposició enclou i la violació de drets creats, que amb ella, se reportarà al proletariat en general.

Creiem que la Mancomunitat de Catalunya, que tanta cura i afany posa en regularitzar les funcions socials de nostra terra, sentirà la fretura de realitzar çò que nosaltres humilment preguem, declarem i exposem.

Visqueu molts anys per Catalunya i per a major gloria i poixança de sa Mancomunitat.

Barcelona, 30 de Setembre de 1914. (Firmen: les entitats i la Junta Permanent de la Unió Catalanista). Excel·lentíssim Senyor President de la Mancomunitat de Catalunya. Ciutat.

* * *

D'interés per a Tarragona

La reunió d'entitats.

L'arcalde accidental D. Lluís Soler s'ens ha revelat una energia; així al menys ho regoneix *La Veu de Tarragona* en un article aparegut en el número passat Degut an ell dons va

celebrar-se el passat dijous una reunió a la que assistiren, entre altres, les personalitats del senador Sr. Elías de Molins; President de la Diputació, D. Josep Mestres; Alcalde, D. Lluís Soler; President de la J. d'O. del Port, D. Anselm Guasch; Secretari de la Càmbra de Comerç, D. Bernabé Martí i Bofarull; President del Centro Industrial, D. Macià Mallol Bosch; el Director del Banc de Roma a Tarragona; el Sr. Martí pel Concell Provincial de Foment, etc., etc., i'ls Regidors Srs. Lloret, Albalat, Ventosa, Virgili i Solé Granell, aixís com una representació de la premsa local entre la que s'hi comptá RENOVACIÓ.

Obrí l'acte el President Sr. Soler, qui en breus paraules explicá l'objecte de la reunió que no era altre que'l tractar sobre la necessitat d'establir a Tarragona els Dipòsits francs o Dipòsits Generals de Comerç. Acte seguit fou concedida la paraula al Sr. Elías de Molins, qui havia vingut a Tarragona sols per aquest objecte.

El Sr. Elías de Molins, en el transcurs de sa brillant peroració, revelá la gran voluntat i la ferma intel·ligència de sempre posades a tota hora al servei de Tarragona, de quina tantes proves de deferència tenia rebudes, segons expressá en un paragraf plé de galanteria.

Se definí lo que eren Ports francs, Dipòsits Comercials i Dipòsits Generals de Comerç, explicant les ventatjes de cada institució i concretant, que son criteri era, el que Tarragona sol·licités la creació del Port franc per a sentar un precedent demá que'ns fos necessari i que immediatament, sens desfalliments ni dilacions de cap mena s'anés a la creació dels Dipòsits Generals de Comerç, ja siga encarregant-se la J. d'O. del Port de retenir les mercaderies magatzemades en dipòsits i sobre elles extendre'ls *warrants* que descomptarien els Bancs i que resoldría el capdal problema del crèdit individual, agrícola i comercial, o fos una empresa particular qui s'encarregués d'extendre'ls *warrants*, fórmula aquesta última, del nostre Macià Mallol, i exposada en notables articles apareguts a RENOVACIÓ.

Després d'una laboriosa i patriòtica discussió, o més bé conversa en la que intervingué amb sa autoritat sobre aquesta matèria, nostre car amic Mallol, exposant exemples gràfics que s'escoltaren amb bon gust, i'ls Srs. Lloret, Bernabé Martí, Guasch, Mestres, etcétera, s'acordá la solució proposada pel Sr. Ventosa, aixó es: per unanimitat aprová'l criteri del Sr. Elías de Molins i nomenar una comissió permanent composta dels Srs. Virgili, Mallol i Lloret per a que fassin tots aquells treballs necessaris per a portar a la realitat lo que avui es aspiració comú.

Entre mitj de la més gran harmonia, le Sr. Soler terminá l'acte donant grans mercés a tots els concorrents.

Nosaltres felicitem de tot cor als Srs. Elías de Molins, Soler i Mallol, per l'obra que avui comença, esperant amb dalit poguer-los-hi fer homenatge de gratitud en nom de Tarragona quan aquesta obra siga bastida.

* * *

MARGINAL

La crisi obrera.

Més de dos mesos fa que se sentiren per arreu d'Espanya les conseqüències de la espantosa tragedia europea i malgrat el haver-se posat amb acció o al menys fer ho veure per nostres governants qualques mides per a remeiar les, aquesta es l'hora en que no s'ha conjurat ni en molt ni en poc la crisi obrera, havent-hi ara i de cada dia més, milers i milers d'homes sense treball.

I les autoritats se reuneixen, discuteixen, tracten de projectes i més projectes sense de que passi tot d'ésser iniciatives i lo essencial, lo positivu, el treball per al obrer no vé i la crisi va empitjorant i anirà essent més grossa, puig que ara encara hi ha qui treballa dos o tres dies a la setmana i aquests se veuen amenaçats a reduir-se a cap hora de feina i lo que avui es gros, arribarà a no tardar gaire, a ésser formidable i irreductible.

Els cridats a remeiar el conflicte s'adormen una mica massa i molt serà que aquests nombrosos grups de vagaires que's limiten actualment a situarse davant de l'Ajuntament de Barcelona, amb actitud pacifista demanant pa i treball, no acabin la paciència i vingui després la sensible pró justa determinació de pendre lo que ara de bon grat no'ls hi donen.

S'exten l'alarma i si les autoritats, ni els encarregats d'allunyar els perills no venen de portar a la pràctica lo que fins ara sols son projectes, el problema avui encara solucionable, esdevindrà paorós, i la situació de les poblacions, ont hi han grossos contingents d'obrers, serà amb extrèm compromesa.

Es precis que'l govern fassi lo necessari per a aixó, lliurant les quantitats que sien menester per a fer les grans i tant necessaries obres an poguer-hi colocar a tots els obrers que están mancats de treball. Vinga, doncs, aquest suprem esforç i la solució del conflicte no's farà esperar.

PÓELUX.

* * *

Un foraster a Tarragona

(II i últim)

Serien les set del matí, quan el meu amic i jo sortíem de casa per a començar la visita a Tarragona.

Un dia clá i fresc ens prometia les delícies del passeig. Al sortir de casa i posar el peu al carrer, una bufada de vent ens omplí de pols la boca i'ls ulls, i nostra vista no gaudí per una estona més que un núvol espés i terrós que ho invadía tot.

La pols, la fastigosa pols d'un carrer tan céntric com el de l'Unió ens tirá en cara una vergonya de Tarragona, donant-nos un mal començament a la visita que tan d'interés teníem en que fos agradosa.

Més tard, ans d'abocar-nos de plé al port i al passar per una travessia se'ns presentá davant, el carreró estret, tal com és, i casi completament interceptat pels munts de broça que la gent que habiten aquesta mena de carrers poc concorreguts, té'l mal gust de llençar de par de nit i que son el regal dels goços abandonats, finses al dematí, que'ls recullen els broçaires.

Uns quants passos més enllà, un carro destartat, indecent, era destinat a la llimpieça municipal presentant als vianants amb tota sa nuesa la pestilenta broça dels pisos.

Ja som al port i la vista, després de despreciar la *visió bruta del port*, com digué un car amic meu, amb sos vint centímetres de pols negra per tot arreu que hi transiten carros, pols i terra que al girar se, com avui un xic de vent, fa impossible l'estar hi, s'ha pogut esplaïar en la contemplació sempre magnífica i sempre atractiva del mar fins l'horitzó.

Hi hem estat bona estona al mar i quan de nou hem entrat de plé als carrers de Tarragona, ha continuat el meu sofriment. Sofriment; sí. Quan un tarragoní porta a visitar-nos un foraster de cert compromís i al qual voldria ensenyar-li sols lo que de bó tenim a casa, ha de sentir una sensació de petitesa i insignificança cada vegada qu'una falta o nota d'abandono municipal, individual o col·lectiu posa de manifest el que per ésser Capital una població, no sols deu ser-ho, si no saber-ho ser.

Hem emprés la tornada pel carrer d'Apodaca i amunt.

Al passar per una *boca-calle* ens ho anuncia per si estem distrets la gran, la molestosa fortor de les clavagueres, i aixó certament no fa metròpoli moderna de bon troç. Al carrer de l'Unió hi han tres forns de pá a poca distancia. Dos d'ells han descarregat llenya i la tenen amuntegada en forma aparatosa i molesta en plé carrer, i'l meu amic diu que li sembla haver-ho vist amb anterioritat a l'avinguda de l'Opera de París (?).

Del port a la Rambla trobem tres ramats de cabres aturats al carrer; moltes de les cabres están aegudes a terra i algunes, forces, ho están a l'acera. Els excrements d'elles, que adornen el pis, han fet relliscar al meu amic. Hi ha una estona que casi fem equilibris per caminar, de tal modo está la vía que deuria ésser pública i que aquí ho es massa.

Ja en la Rambla i en poc espai i en el punt més céntric, veiem dugues cases ont hi fan obres. Un munt de runes, un d'arena, un de calç viva, dues portadores, un cossi, un carro de má, un munt de raijoles, vigues, fustes, cordes i altres belleses están distribuïdes en un espai de deu metres per cada obra. Es una delícia.

Aixó de *valles* per a donar un conjunt més o menys estétic, per a garantir la seguretat personal, ha passat a l'història; al menys a Tarragona.

El meu amic se'n adona d'unes canaleres molt artístiques que encara adornen una fatxada i al pasar-nos a mirar-les sentim darrera nostre la veu xisclaire d'una peixatera que ven la seva olorosa mercaderia dintre una escaleta i com disputa amb la compradora, crida desafortadament.

I anem fent via... Els orinadors de la Rambla ens tapen la respiració per un moment i segueix la meua tortura. Jo apenes si parlo, avergonyit.

Al carrer de S. Agustí un nou suplici ens aguarda.

Son les deu del matí. El carrer está concorregudíssim. D'una escala o entrada surt un canó que va a parar a un carro dipòsit. Uns homes manxen a una gran bomba enclavada sobre dugues rodes.

Una olor insuportable, verdaderament escandalosa, omplena tot l'espai i'l respirar es un suplici. Ens diuen que de les sis del matí que funciona aquest artefacte i que n'hi ha fins a la mitj diada: Se tracta d'un dels dos serveis de comunes en funció.

A les portes de les botigues hi ha quisquon pobre exercint sa industria per més que está prohibit. Dos correctes *urbanos* passen, estirats i pausadament...

Nostres passos van a la Catedral.

Al carrer Major veiem un establiment mo-

del que crida l'atenció del meu amic. Arrans de l'acera hi ha un *rastrillo* de fusta que mitj tanca una botiga i d'entre'l barrons hi surt el puntagut morro d'una cabra. Es un corral. Ho diu tot, i entre tot, l'*expléndida* olor que hi surt.

Ací i allà hi han dones assentades al carrer i criatures que anirán a l'escola a l'hora de sortir-ne...

Visitem tot lo molt de bó que té Tarragona i tornem a casa.

Demá marxa el meu amic. Diu que tornarà. S'ha de tindre en compte que encara que molt il·lustrat viu en un poble.

Ens respallem la roba. Anem fets una llástima.

Aquesta nit tindrè cuidado en no passejar-lo per la Rambla. No vull que l'última visió de Tarragona siga la del popular *Fato*.

Jo he patit molt...

TREBALIG.

* * *

La nostra ensenya

Bandera que'ns agermanes
a tots els bons catalans
quan puntejem les sardanes
contents, donant-nos les mans.

Ballém-la avui eixa dança
que l'ensenya ja ha arriuat.
i ha esdevingut l'esperança
en volguda realitat.

Enlairem els nostres cants
surtits tots de dintre'l cor,
amb estrofes ben vibrants
per a obtindre tal tresor.

Mai mes no ens hi cansarem
de voltar pel teu entorn
i nostra vida darem
perque arribi el feliç jorn,
que tu pugües onejar
en l'honorífic balcó,
on te podem contemplar
venerante amb devoció.

SALVADOR FERRÉ GUASCH.

* * *

Notes ciutadanes

Varia.

Ens plau el tributar al nostre Orfeó tarragoní un aplaudiment per la cooperació que ha ofert prestar a la festa que la ciutat celebrarà el dia que per primera vegada onegi en el balcó del Palau municipal l'Ensenya santa de tots els catalans. No altra cosa podíem esperar de la simpática corporació artística que tan alt ha sapigut col·locar el nom de nostra mare Tarragona, i es amb gust que esperem el dia de la consagració popular de la bandera catalana que ha de voleiar majestuosa a la Casa de la ciutat. Serà un dia de verdadera festa per als nostres ciutadans, ja que'ls cors de tots batejarán alhora impulsats per la nota patriòtica que's donará, refermada pels cants de l'Orfeó, vibrants i enérgics com sempre. Es per aixó, doncs, que preguem a l'Excm. Ajuntament que no retardi aquest dia, que tots els tarragonins desitjem que siga ben prompte.

I aprofitem l'oportunitat, ja que parlem de l'Ajuntament, per a manifestar que ara sembla que va de sério la preocupació de la Corporació municipal del problema de l'aigua, per al abastiment de la ciutat. Com si el cel s'hagués apiadat de nosaltres, aquests dies ens ha obsequiat amb una pluja, no molt abundant, pero sí la suficient per a matar la pols tan fastigosa que els carrers oferíen als ulls dels forasters que's dignen visitar-nos, i que l'Ajuntament no

podia fer desapareixe per manca d'aigua. Mentres tant, tots sentim la necessitat del llquit tan preuat, i no'ns cansem d'implorar que's dongui rápida solució a tan delicat assumpte, per lo trascendental que es per a la ciutat que pateix a l'estar mancada d'aigua.

Aixís mateix, l'idea que de tant temps porta el bon amic Maciá Mallol, i de la que se n'ha ocupat en quiscuns números de RENOVACIÓ, sobre els Magatzems generals de Dipòsit en el nostre port, ha trobat eco i de la reunió celebrada el dijous en la Casa Comunal, sembla dependre-s que's realitzarán els treballs necessaris per a portar a la práctica aquest pensament que tan beneficiós pot resultar per al comers, de poder-se aconseguir la implantació dels dits Magatzems de Dipòsit.

I, per a final d'aquesta nota, recordem-nos que l'enderroc del Monument dels Màrtres, torna a deixar la nostra Rambla hermozejada, i que la prolongació de la mateixa, acordada ja d'algun temps, encara no s'ha començat, creient que aquesta es una de les mellors ocasions per a donar ocupació a tants i tants obrers que están sofrint les conseqüències d'aquesta crisi que tenim invadida arréu.

Tot siga pel bé de Tarragona, i no tota la gestió de l'Alcalde accidental Sr. Soler ha de concretar se en revisar el benemérit Cos de bombers i la mai prou alabada Guarda urbana.

CIUTADÀ.

* * *

Les set meravelles del mon

Sero antidiftèric.

La curació del garrotillo per medi de injeccions subcutànies de sero antidiftèric, es, sens cap classe de dubte, un dels més notables i més populars descobriments de la escola de Pasteur.

Roux i Sersin, ja en 1888 havien demostrat que era precis considerar la difteria com una intoxicació causada per la presència en la sang de un violent veneno fabricat per el microbi "toxina diftèrica". I va ésser d'aquesta manera, injectant als animals dosis ínfimes de un caldo filtrat, aont havia sigut cultivat el bacil·lus de la difteria, que'ls dos savis provocaven la mort rápida dels animals subjectes a l'experiment, els que tots sucumbiren presentant els símptomes típics de la enfermetat.

En la mateixa época, Behring i Kitasato a l'Alemanya; Roux, Nocard, Alfort i Martín a França, demostraven com se pot acostumar als animals a soportar dosis progresivament creixents del terrible veneno i, d'aquesta manera, vacunar-los contra la difteria.

I va ésser d'aquesta manera que Roux, injectant al caball dosis primerament petites i després més grosses, de la mateixa toxina, als vuitanta dies va arribar a fer-li soportar fins doscents centímetres cúbics de veneno.

Behring i Kitasato en 1890, varen descobrir que'l sero dels animals vacunats contra la "toxina diftèrica" posseeix propietats curatives, es a dir, que detura la evolució de la malaltia.

Pero es al doctor Roux al qui pertany l'ímens mérit d'haver posat a punt i d'haver vulgaritzat l'empleo de les injeccions subcutànies de sero de caball, en el tractament curatiu i preventiu de la difteria. Va posar a la disposició del metje un remei poderós i efícaç, el que permet triomfar, lo més sovint, de la terrible matadora de nens.

El minvar rápid de la mortalitat per la difteria, desde l'any 1894, fetxa de l'empleo corrent del sero, es la millor proba de la excel·lencia del método.

Important el descobriment del tractament antidiftèric per els seus resultats directes, no ho es menys per els treballs que ha reportat. Els seros antitetànic, antivenenós, antipestós, etc., han sigut descuberts empleant els mateixos métodos i's pot afirmar que la seroterapia ha renovat l'arsenal terapèutic del metje, per al més gran bé de la humanitat.

* * *

Una idea de la "Pictorial Review"

Hem rebut una hermosa i esplèndida revista, *Pictorial Review*, editada a Nova York.

D'entre son text, en espanyol, quin avaloren prestigioses firmes de la literatura castellana, recullim una idea llençada per son Director a Espanya D. Rómulus M. de Mora en un article titulat *Espanya*.

Ella es la de convidar als espanyols expatriats a les Amèriques a que'ns visitin en una època determinada de cada any, procurant organitzar programes de festes an ells dedicades per a honorar-los i fer-los més agradosa sa estancia a la mare patria.

La manca d'espai ens priva de copiar íntegrament aquest treball, per molts títols notable i del qual son aquestes ratlles: "A vuestra vuelta podría España celebrar una fiesta nueva, grande, hermosa, sublime. Fiesta de corazones, de amantes, de hermanos, insuperable en su fin llamándola fiesta de la "Vuelta a la Patria".

..... de otro, procurando que la estancia de estos hermanos en España les sea lo más grata posible, no ya con la vista de su familia y amigos, si no por el interés que tomase el pueblo entero español, abriendo los brazos para recibir a los que viviendo lejos, sueñan con España, de la que nunca se apartan en sentimientos".

No cal dir que nosaltres, fervents aimadors de lo siguen [emocions del cor, de lo que siga compenetració d'esperits, sensacions pures de l'ànima i abraços intensos, hem de veure en bon grat com la patria reb la visita de sos fills qu'un jorn marxaren; els uns per dignificar-la, els més per dignificar-se.

El moment en que un fill retorna a la llar, amb el cap ben alt i neta la consciència, ho porta en si tot això d'emocions i sentiments.

Des de ara, i des de aquestes modestes columnes, estem a la disposició de servir tan bella idea.

* * *

EL CANT DELS MESOS

OCTUBRE

A l'Eugeni d'Ors.

El corn de caça ressona
quan el sol ens dó el bon dia,
i'ls caçadors, amb llurs goços,
van camí de caceria.

Sona un tret, i un altre i altre,
i'ls lladrucs van formant chor,
mentre'ls conills, saltant mates,
arraulits, fugen de por.

El mes d'Octubre és de caça
i és mida d'humanitat
que cauen ocells per terra
i un qu'altre jove tarat.

BERNABÉ MARTÍ I BOFARULL.

Tarragona, Octubre de 1914.

* * *

Llibres rebuts

«Revista anyal». Publicació de la Secció Permanent de Propaganda Autonomista, del «C. A. de D. del C. i de la I. de Barcelona»—1915.

El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria de Barcelona, seguint la costum que te establerta, ha publicat la seva "Revista anyal", corresponent a 1913, i de la qual n'hem rebut un exemplar magníficament presentat, acompanyat d'atenta comunicació del Sr. President de la Secció Permanent de Propaganda Autonomista del susdit Centre.

La feina intensiva que's fa en aquella casa en pró de la cultura del poble ve, menudejada en aquest volúm i quin detall fora molt extens per la importància dels actes portats a cap per l'entitat orgull de Catalunya, pro no podem menys de fer-ne esment d'alguns com son les conferències americanistes, les socials i de dret mercantil, donades per En Carles Martí, Ruiz Castellá, Rahola, Carner, Cambó, Roig i Bergadá, Riera i Soler i Gubern; altres sobre el VI Curs Internacional d'Expansió comercial a Anvers, amb clíxés fotogràfics, explicant les Geografies General, Industrial, Comercial i Humana de Bèlgica, donades per En Marián Vendrell i En Ramón Rucabado. Per altra part les Excursions fetes son moltes, entre les quals de les més granades, cal citar les fetes a les serres de Berti, a Sant Llorens de Munt, al Monseny, a les Agudes, a Malehides, Vall d'Arán, a Ripoll, a Mallorca, Puigcerdá, Ribes, Sant Feliu, etc., etc., acompanyades llurs ressenyes amb boniques i interessants fotografies.

I la última part del llibre conté la Secció Oficial on se veu la vida florentina del "Centre" en ses diferents Seccions, d'Educació i Instrucció, Socors Mútuus, Relació i Treball, Sports i Excursions, i Propaganda Autonomista, vida que desitjem millori cada dia més a fi de que esdevingui un baluart gloriosíssim de la cultura i les aspiracions pàtries.

«Memoria de l'Actuació i Organització de l'Escola de Funcionaris d'Administració local.—Diputació provincial de Barcelona.»

Elegant i primorosament imprés sobre paper Guarro, la Diputació provincial de Barcelona ha publicat la Memoria de l'Actuació i Organització de l'Escola de Funcionaris d'Administració local, qual exemplar tenim a la vista, essent son Index dividit: I.—*De la necessitat i vida de la Institució*, en la que hi ha l'èxit i les dificultats amb que ha topat l'Escola, l'utilitat d'aquesta per als actuals Secretaris i la futura vida de l'Escola. II.—*De sa organització*, on hi ha la tecnificació dels estudis i l'especialització directiva, el fi pròxim: l'Escola de Secretaris d'Ajuntament; i el fi remot: l'Escola d'Administració. III.—*De sa actuació*, com a centre d'investigació científica, formació de funcionaris i Institucions complementaries, i IV.—*Concepte de les assignatures* amb sos Qüestionaris del primer i segon curs.

«Escola Superior d'Agricultura de Barcelona».—Follet d'Informació número 3.—Abril de 1914.

Hem rebut el follet d'Informació perteneixent a l'Abril del corrent any, de l'Escola Superior d'Agricultura, establerta per la Diputació provincial de Barcelona, quin funcionament va fent-se amb gros èxit havent-se complert amb aquesta Escola una de les necessitats moltes que tenia Catalunya, per ésser una de les regions més poblades d'Espanya, d'una Escola d'Agricultura, montada a la moderna, amb medis abundants de treball, que amb plétora de sava nodreixi i desenrotlli l'arbre de nostra agricultura, l'agricultura que tothom considera avui com la base més sòlida de la riquesa d'un país.

Amb aquesta Informació número 3, se detallen les bones condicions de que està dotada aquesta Escola que no desdiu de les brillantes Escoles d'Enginyers, d'Arquitectes, d'Indústries, que manté i que tant honora a la Diputació provincial de Barcelona.

Obres complertes de Mossén Jacinto Verdagué.—Volúm VIII.—Pàtria.

Ha vist la llum pública el volúm vuité de les obres complertes de Mossén Cinto, que conté "Patria" poguent-se deleitar novament, els aimants de les bones lletres, amb el saboreig de les belles poesies que traçá la excelsa ploma de Mossén Cinto.

Aquest volúm está tant ben editat com els passats, havent-hi a l'interior un retrat del nostre malaguanyat poeta, fet a l'any 70.

Noves

Nostre estimat amic i consoci En Francesc Coca ha tingut la desgracia de perdre per a sempre més, a son pare, quina mort ocorregué el passat dilluns, havent-se testimoniàt a l'acte del enterrament les moltes i bones relacions en que comte la familia Coca.

Serveixin aquestes paraules com a prova de l'intens sentiment que omplena nostre cor, i d'alivi al fort dolor que experimenten el nostre amic Coca i sa distingida familia.

Víctima d'una curta i crudel malaltia ha mort, a la flor de sa joventut, el jove amic particular nostre, En Benet Borrut, i quin enterrament es vegé concorregudíssim d'amics del desgraciàt jove, havent-hi entre elles nodrides representacions del C. A. de Dependents del C. i de la I., del "Grop Pro-cultura" i dels elements futbolístics, quals representants li dedicaren boniques coronas de flors naturals.

Rebi l'affligida familia nostre més sentit pésam.

Se trova malalt de gravetat el nostre jove amic en Baldomer Pamies, al qui li desitjem un prompte i complet restabliment.

Ha mort a Olot, un dels bons artistes catalans: en Josep Berga i Boix.

Era actualment professor de l'Escola de Belles Arts d'Olot i s'havia acreditat com a excellent pintor, sobressortint com a paisatgista.

La seva mort deix molts records, com a artista i com a bon català que sempre havia sigut.

Varem rebre els números 6 i 7 del "Boletín de la Estadística Municipal", que corresponen als mesos de Juny i Juliol darrers.

¡Vinicultors! Bona fermentació fá bon ví; l'Alcoogéne Pujol produeix bona fermentació: l'Alcoogéne Pujol fá bon ví.

Demanis a Ramón Huguet Jacoba, Passeig de Sant Antoni, 14.—Tarragona.

PRIM, ORTOPÉDIC

a Tarragona

El día 18 del corrent, a l'Hotel Europa, reberá aquest afamat ortopédic de la Clínica d'Alsua (Navarra), a quants desitjin consultar-li o comprar els moderns aparatos ortopédics per a corretgir desviacions de la columna vertebral, deformitats de cames, peus, tumors en les articulacions.

Cames i braços artificials, faixa elàstica per al ventre, etc.

TRENCATS

Adaptació del conegut **Vendatje Prim** desprovist de corretjes d'entrecama i que conté reduida la trencadura més voluminosa, permetent els treballs més pesats. 30 anys d'èxit.

Preus: 50 i 60 pessetes per a majors i 25 per a nens.

El 19, a Reus, a l'Hotel París.

GRAN FÀBRICA DE CALÇAT

DE

RAMÓN CAVALLÉ

TARRAGONA

TELEFON 120

REAL, 56

C.^a d Seguros Generales de Dusseldorf

Segurs de transports

La New-York, de New-York

Companya de segurs sobre la vida

L'UNION, de Paris

Companya de segurs contra incendis.

L'Assicuratrice Italiana, de Milan

Companya de segurs contra accidents.

La Continentale, de Mannheim

Segurs de transports.

Passeig de Colon, 11 i 12, Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA

Macià Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

Societat de socors mutuels

TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
Inscripta en el Govern Civil i en la Comisaría
general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **Dr. Rabadá**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA Y CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts, electroterapia i anàlisis micro-químic d'orina
i productes patològics.—Sero-Reacció de Wassermann.—Aplicació del 606

Baix la direcció del Dr. Rabadá

*Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de
les Cases de Socors de Barcelona*

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7.—Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.—Per a'ls pobres,
franca, dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 75, principal.—TARRAGONA

FRANCISCO POTAU

Calçat fet

i a la mida

a mbra de Sant Joan, 52

MAGATZEM DE FERRETERIA

FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes.—Objectes per a regals.—Articles per a
magatzems de vins i olis

Macià Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

DE

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamanyos.
Escribanies, Plumes Stilogràfiques, pesa-cartes,
copiadors, etc.

Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat.
Postals de totes menes i albums per a les meteixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

FITER Enciclopedia moderna catalana.—Edició Gailach

Léxic Català.—Divulgació de termes tècnics, científics,
d'arts i oficis.—Antecedents del ordre històric i geogràfic.—
Observacions tecnològiques conexas ab els coneixements
artístics, científics i literaris.—Biografies.

Obra que ha merescut grans elogis de un aplec de cata-
lans il·lustres.

Cinc volums; presentació esmerada; planxes en relleu i
or; obra genuïnament catalana.—Venda a plassos (38 ptes.) i
al comptat (35 ptes.)—Present de un moble simbòlic.

Diccionaris de totes les llengües: Català, Castellà, Es-
panyol-Francés i Francés-Espanyol, Anglès-Espanyol
Espanyol-Anglès.—**Pal-las**, última paraula en aquesta mena
de publicacions.—**Diccionar. de Laousse**.

Venda y subscripció de tota mena de diaris y revistes es-
panyoles y extrangeres: **Centre de Suscripcions de Joan
Munté, Kioscos Rambla St. Joan y Rambla St. Carles**.

MOSTELLE

(RAIMOST)

SUC DE RAIMS SENSE ALCOOL

The Grape Juice C.^o L.^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic

Un exelent refresc

El millor aliment en les
malalties i convalescencia,

Se ven per tot arreu